

AH 2955
2022Z07670

Antwoord van staatssecretaris Van Rij (Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst) (ontvangen 2 juni 2022)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 2644

1 Bent u bekend met het bericht "Weer hersteloperatie fiscus' door onterechte heffing op letselschade"? 1)

Ja

2 Kunt u uitgebreid reageren op de mogelijke gevolgen van het arrest van de Hoge Raad van 25 maart jongstleden?

De mogelijke gevolgen van het arrest van de Hoge Raad van 25 maart jongstleden zijn praktische uitvoeringsgevolgen. In het arrest wordt namelijk gesteld dat de uitzondering dat de letselschadevergoeding wel loon vormt, enkel van toepassing is indien en voor zover de werkgever aan zijn erkenning van aansprakelijkheid een hogere vergoeding verbindt dan rechtstreeks uit die aansprakelijkheid voortvloeit. De Hoge Raad heeft hiermee een nieuw vereiste bepaald waaraan de Belastingdienst voortaan zal toetsen.

3 Kunt u beschrijven wat tot op heden het beleid is ten aanzien van letselschadevergoedingen vanwege arbeidsongevallen in relatie tot de loon- en inkomstenbelasting?

Er geldt geen specifiek beleid voor letselschadevergoedingen vanwege arbeidsongevallen in relatie tot de loon- en inkomstenbelasting. De Belastingdienst past de wet- en regelgeving toe, inclusief geldende jurisprudentie. Voor wat betreft de jurisprudentie gold tot het arrest van 25 maart jongstleden voor letselschadevergoedingen vanwege arbeidsongevallen in relatie tot de loon- en inkomstenbelasting de lijn van het zogenaamde Smeerkuilarrest¹. Uit dit arrest van de Hoge Raad volgt dat een letselschadevergoeding vanwege arbeidsongevallen geen loon vormt, tenzij deze voortkomt uit een bijzondere omstandigheid zoals uit een arbeidsovereenkomst. In een arrest uit 1993² is door de Hoge Raad verduidelijkt dat een letselschadevergoeding die voortkomt uit een rechtspositionele regeling eveneens een dergelijke bijzondere omstandigheid vormt.

4 In hoeverre verschilt het beleid als de letselschadevergoeding voortvloeit uit een arbeidsovereenkomst of een andere rechtspositionele regeling?

¹ ECLI:NL:HR:1983:AW9439

² ECLI:NL:HR:1993:BH9099

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3, geldt er voor letselschadevergoedingen vanwege arbeidsongevallen in relatie tot de loon- en inkomstenbelasting geen specifiek beleid. De Belastingdienst past de geldende wet- en regelgeving en jurisprudentie toe. In de jurisprudentie is geen onderscheid gemaakt tussen letselschadevergoedingen die voortvloeien uit een arbeidsovereenkomst of een andere rechtspositionele regeling. Beide werden onder een bijzondere omstandigheid als bedoeld in het Smeerkuilarrest geschaard.

5 Bent u het eens met de conclusie in het bericht dat de uitspraak van 25 maart een nadere invulling is van oorspronkelijke arrest uit 1983 en nadrukkelijk geen nieuwe jurisprudentie is? Zo nee, waarom niet?

Nee, daar ben ik het niet mee eens. Ik ben van mening dat sprake is van nieuwe jurisprudentie.

De Hoge Raad heeft als toevoeging op de eerder genoemde oudere rechtspraak een nieuw vereiste geformuleerd; de uitzondering van ‘bijzondere omstandigheden’ (wel loon) wordt beperkter dan voorheen uitgelegd. De Hoge Raad maakt naar mijn oordeel dus een omslag ten opzichte van het Smeerkuilarrest uit 1983.

Sinds 1983 worden letselschadevergoedingen, zoals volgt uit het antwoord op vraag 3, op grond van het Smeerkuilarrest aangemerkt als belast loon indien de betaling daarvan is vastgelegd in afspraken in bijvoorbeeld de arbeidsovereenkomst of rechtspositionele regelingen. Dit is gesteund in jurisprudentie van de Hoge Raad³ en recente uitspraken, zoals van de rechtbank Den Haag⁴.

Op 25 maart 2022 heeft de Hoge Raad echter overwogen dat slechts sprake is van bepaalde afspraken – en dus van een belaste vergoeding - indien en voor zover de werkgever aan zijn erkenning van aansprakelijkheid een hogere vergoeding verbindt dan rechtstreeks uit die aansprakelijkheid voortvloeit. Wanneer de werkgever niet zo’n hogere vergoeding aan die erkenning verbindt, brengt de vastlegging in de arbeidsovereenkomst materieel geen verandering in de rechten die de werknemer als gevolg van het ongeval heeft en is geen sprake van belastbaar loon.

6 Klopt het dat er verschillende rechtsgevolgen zijn van nieuwe jurisprudentie ten opzichte van een nadere uitleg van een oud arrest in relatie tot het recht op teruggave van belasting?

Dat klopt.

³ Zie o.a. HR 3 november 1993, ECLI:NL:HR:1993:BH9099 en HR 21 februari 2001, ECLI:NL:HR:2001:BI7666.

⁴ ECLI:NL:RBDHA:2022:564

Als er sprake is van jurisprudentie die is gewezen nadat de belastingaanslag onherroepelijk vast is komen te staan ('nieuwe jurisprudentie'), vermindert de belastinginspecteur de belastingaanslag inkomstenbelasting die onherroepelijk vast is komen te staan niet op grond van artikel 45aa, onderdeel b, Uitvoeringsregeling inkomstenbelasting 2001. Voor andere regelingen volgt dit uit paragraaf 23, onderdeel 8, onder b, Besluit Fiscaal Bestuursrecht.

Echter, in het geval sprake zou zijn van een nadere uitleg van een eerder arrest zouden belastingplichtigen bij wie een letselschadevergoeding als belast loon in aanmerking is genomen binnen vijf jaar na afloop van het belastingjaar waarover de aanslag is opgelegd een verzoek tot ambtshalve vermindering van hun aanslag inkomstenbelasting kunnen indienen waaraan tegemoet zou moeten worden gekomen door de belastinginspecteur, mits toepassing van het arrest van 25 maart jongstleden leidt tot de uitkomst dat de belastingaanslag lager diende te worden vastgesteld en aan de overige voorwaarden voor een ambtshalve vermindering is voldaan.

7 Kunt u aangeven of het arrest ervoor zorgt dat burgers met een letselschadevergoeding die is uitgekeerd in 2017 of later, vanaf heden succesvol een verzoek kunnen doen om ambtshalve vermindering om daarmee de ingehouden loonbelasting terug te krijgen?

Burgers kunnen vanaf heden geen succesvol verzoek doen om ambtshalve vermindering bij de belastinginspecteur door dit arrest. Zoals toegelicht onder het antwoord bij vraag 5, ben ik van mening dat er sprake is van nieuwe jurisprudentie. Zoals toegelicht onder het antwoord bij vraag 6, leidt het wijzen van nieuwe jurisprudentie er niet toe dat de belastinginspecteur de belastingaanslag inkomstenbelasting ambtshalve vermindert.

8 Hoe groot zou de financiële impact kunnen zijn indien er sinds 2017 compensatie zou moeten plaatsvinden van burgers die dergelijke schadevergoedingen hebben ontvangen?

Zie ook mijn antwoord op vraag 6. In het geval van nieuwe jurisprudentie vermindert de belastinginspecteur de belastingaanslag inkomstenbelasting die onherroepelijk vast is komen te staan niet. Daarom is er naar mijn oordeel ook geen compensatie nodig en is er dan ook geen financiële impact. Ten overvloede merk ik op dat binnen de loonaangifte geen splitsing wordt gemaakt tussen regulier loon en loon dat voortvloeit uit letselschadevergoedingen, waardoor de financiële impact niet kan worden bepaald.

9 Geeft het arrest van 25 maart aanleiding tot wijziging van het fiscale beleid rondom dergelijke schadevergoedingen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Zie ook mijn antwoord op vraag 3: voor letselschadevergoedingen vanwege arbeidsongevallen in relatie tot de loon- en inkomstenbelasting geldt geen specifiek beleid. De Belastingdienst past wet- en regelgeving toe, inclusief geldende jurisprudentie. De Belastingdienst zal dus ook aan het nieuw opgeworpen vereiste uit het arrest van 25 maart jongstleden toetsen.

10 Kunt u de vragen afzonderlijk beantwoorden?

Ja

1) Het Financieele Dagblad, 14 april 2022